A mutató (is, ea, id) és a vonatkozó (quī, quae, quod) névmás

A latinban a magyarhoz hasonlóan rengeteg különféle névmás létezik. Ezek némelyike kötelező szóként előfordul a mi anyagunkban is, behatóbban azonban csak a fenti kettővel foglalkozunk.
Ez a két névmás (általában párban, mint utalószó és kötőszó) a leggyakoribbak közé tartozik.

Is, ea, id = ő, az

A névmás E/3 személyű személyes (ő) és mutató (az) névmásként egyaránt használatos.

Az „is" és az „ea" – a hím, illetve nőnemű alakjai jelenthetik mindkettőt. Ha személyről van szó, használja a nyelv személyes névmásként (ilyenkor a jelentése „ő"), azonban utalhat egy hím- vagy nőnemű dologra is – ilyenkor jelentése „az" !

pl.:

Video feminam. Ea vocat filium suum. = Látom az asszonyt. (Ő) hívja a fiát.
de:
Epistulam tuam accepi. Eam respondeo. = Megkaptam a leveledet. Megválaszolom (azt).

Az „id", mint semlegesnemű alak, természetesen csak dologra utalhat, ily módon csakis „az" lehet a jelentése.

Qui, quae, quod = aki, ami (amely)

A névmás egyes (m, f és n) alakjairól ugyanaz elmondható, mint az is, ea, id-ről – természetesen a saját jelentéseiben.

pl.:

Voco servum, quem vidi. = Szólítom a rabszolgát, akit láttam. (quem: m S/Acc – személyre)
de:
Laedit morem, quem didicit. = Megsérti az erkölcsöt, amit megtanult. (quem: m S/Acc – dologra)

A névmások ragozási táblázata a tankönyv 31. oldalán található. Ügyeljünk a tanuláskor a következőkre:

- a táblázatban csak a femininum van végigragozva, és nyilak jelzik, hogy egyes alakok a m és n-nál is érvényesek;
- a zárójeles változatokat nem kell megtanulni;
- sok olyan alak van, ami több helyen (azaz jelentésben) is előfordul;
- a névmások minden alakjának megfelelő magyar jelentését/jelentéseit kell tudni – tehát nem kizárólag a táblázatok bemagolásáról van szó!